

după Brâncuși

Redactor șef: Vasile VASIESCU

Supliment al revistei **Polemika** editat de Fundația Constantin Brâncuși / nr. 14 / 6 / 12 martie 2009

Polemika

Omagiu

Doamnă Sorana Georgescu-Gorjan, vă rog să-mi permiteți ca în numele tuturor concetătenilor noștri, al Consiliului Local din Primăria Târgu-Jiu și al meu personal, să vă felicit cu ocazia zilei

Dumneavoastră de naștere, urându-Vă să fiți sănătoasă și să vă puteți duce la îndeplinire toate gândurile frumoase legate de moștenirea lăsată de Brâncuși. Ne-ați fost aproape în toate demersurile brâncușiene întreprinse ne noi de-a lungul ultimilor ani, atât scris cu aplicație și devotament despre capodopera sculptorului - emblemă de necontestat a urbei noastre - și ne-ați reprezentat cu cinste orunde s-a vorbit despre Brâncuși și despre opera Lui. Pentru toate vă mulțumim, fiindu-Vă mereu aproape cu un gând bun, oferindu-Vă cu drag un buchet din florile de primăvară ale orașului nostru și un sincer *La Multi Ani!*

**Florin CĂRCIUȚĂ
Primar de Târgu-Jiu**

Deslegare la primăvară

Parcările cu voluptate filele unui calendar scufundat anul acesta doar pe alocuri în oglinda albă a unui anotimp uitat până și de vânturile pre-dispuși să-și revalorifice mai vechile aventuri inventate cu talent autentic. Miroase a primăvară și cu măna dreaptă atârnătă deasupra vederii încercăm să distingem ultimii sfînti tatonând cu insistență cerul perfect ilizibil de deasupra noastră. Nume misterioase încing catalogul cu păreri unor personaje devenite peste noapte foarte importante, capabile de acum să-și revendice *opera princeps* ca pe o certitudine esuată. Sărbători altădată cinstite ca lumea sunt reduse astăzi la dimensiuni modeste, cât să le cuprindă, cu bani pușni, cel mai concentrat rezumat al evenimentelor cu impact sigur la publicul larg, preocupat sincer până și de problemele artei.

Steaua lui Brâncuși, ultimul pe lista aprobată fără vreo abținere, e iar preumbătă cu alai, închipuind solemnitatea pantagruelice susținute cu discursuri bolborosite slab de aceeași mireni tot mai palizi și mai smeriti. E o dovadă în plus că simțim și aici criza ca pe o experiență personală, năzuinând suprasaturări de aceleași idei la o altfel de ilustrare a însinurării noastre. Un lucru e cert, sunt încă la modă eroii impotriva căror toate cuvintele rostită dintr-un anume interese se destramă neputincioase, dialogul fiind de cele mai multe ori imposibil și fără mișă. Vorbim singuri, zgomotos și meschin, refugiu-ne vulgar în spatele unei lumi modifică genetic.

În vîltoarea locală, copleșită de impulsuri organizatorice săngeroasă motivate, acceptăm triumful ce po e posibilă revanșă supraficită conjuncturală. Structural, suntem circumscrisi politic, verifică și controlăți cu aceleași uni-

tăți de măsură, vechi și îmbilate cu exagerări flagrantă moștenite. Uriașa operă a lui Brâncuși pledează de când lumea pentru o reabilitare în componentele ei esențiale, predispusă la a-și diaboliza potențialul cultural pe o scenă încercată de atâtea reverii estetice. În ciuda unei familiariără cu lumea seducător-misterioasă a operei lui, blazonul fără staif ne trădează suficiență de atâta decesenii cu care ne justificăm entuziasmul imaginativ doar la ocaziile branșate euforic și jubilativ. Oferim de fiecare dată un regal de senzății semiculturale, promovând divertismentul într-o lume globalizată cu ziuă, resemnată erotic și plăcitor afecțiv. Din această cauză, declarările de presă sunt dedicate editorial, încercând o conciere controlată a manuscrisului cu vorbele goale focalizate vîtuiperant, dar de cele mai multe ori fără impact scontat. Totul pare a fi un exercițiu de purificare culturală, mărturisitori voluntari pledează fără simbrie, încercând nu fără succes să legifereze cu spasme o mediocritate angajată jalnic.

La un recensământ ad-hoc, rămân în scripte doar câțiva înci legitimați *trendy*, cu fizionomie morală și imunitate confirmată. Suntem, aşadar, în situația de a ne recunoaște palmaresul, succesele locale ne-au strivit de fiecare dată public, înregimentându-ne într-o actualitate camuflată tragic și assimilată revenitaciv.

Și totuși, vine primăvara, anotimpul cu care începem de fiecare dată anul sărbătorindu-l după puterile noastre pe Brâncuși. Cu plăcerile culturale revigorante, între 19 februarie și 16 martie suntem devotați calendarului, manevrând la toate ocaziile agendele de lucru încărcate cu cifre și frânturi de fraze neapărat esențiale pentru oricine stă să ne asculte. Dar,

nu uităm să supralicitem momentele conjuncturale în acord cu admirarea și nădejdea triumfului în posteritate a celor pe care încercăm să-i flatăm cu mici atenții publice, nuantând cu civilitate schimburi de urări ingenuu maximizate și deținând cu interes scopul folosind toate mijloacele noastre modeste. Dintre bibliografie imaginată numai pentru eventuali exegeti nu pot să lipsească numele marcante ale unor intelectuali publici acreditați din pasiune pe lângă viața și opera lui Brâncuși. Suntem și au fost aproape de noi, Doina Lemny, Ion Pogorilovschi, Nina Stănculescu, Dumitru Dabă, Constantin Zănescu, Sorana Georgescu - Gorjan. Din convinere și păstrând tradiția suntem pentru fiecare dintre Domnilor lor niște tandri neguțători de vorbe frumoase, alcătuitori conștiințiosi ai unor rapoarte pline de felicitări captive într-un perimetru strict alocat.

De 1 Martie o serbăm pe Dna. Sorana Georgescu-Gorjan, urările noastre de sănătate și de bine constituindu-se într-o pledoarie neinvitată pentru deslegarea la primăvară a tuturor celor cu idei și cu placerea discursului epistolar ocazionat de o așa aniversare. Demersul nostru revuistic e o altă întâlnire după Brâncuși, motivată de admirarea ce-o purtăm celei care păstrează cu sfîntenie memoria arhivei inginerului Stefan Georgescu-Gorjan, constructorul Coloanei de la Târgu-Jiu.

Fie și numai parcurgerea titlurilor din bibliografia textelor publicate de Dna. Sorana Georgescu-Gorjan în diferite reviste de specialitate ce tăie răsuflarea și ne mobilizează și pe noi la un studiu aplicat și serios asupra operei sculptorului care ne-a împus lumi.

La Multi Ani, Doamna Sorană!

Vasile VASIESCU

Polemika • după Brâncuși

„Peste ani, în cadrul editurii Meridiane unde întocmeam o serie de cărți și albume de artă, aveam să o cunosc și pe fiica lui cea mare, Sorana, anglistă remarcabilă la editura Academiei și colaboratoare asiduă a instituției la care lucram eu. Ne-am apropiat însă mai ales prin integrarea ei familiei de brâncușologii ai Târgu-Jiului, avându-l decan de vîrstă pe Barbu Brezianu. S-a implicat atunci luptă dusă împotriva demontării Coloanei și a înlocuirii ei cu o copie fără valoare. Era totodată o luptă pentru păstrarea nealterată a memoriei părintelui ei.

A fost inconjurată cu respect și dragoste nu numai ca fiică a inginerului atât de angajat construcției celei mai importante opere brâncușiene, dar și ca fiind născută în aceeași regiune (Gorjul) și aceeași zodie (peștii) cu Brâncuși.” (Nina SĂNCULESCU)

„Ne-am apropiat însă mai ales prin integrarea ei familiei de brâncușologi ai Târgu-Jiului”

Sorana

La cel de-al II-lea Colocviu Internațional Brâncuși, din 1976, având o amplă participare atât din trăsătură și din străinătate, aveam să-l cunosc pe inginerul Stefan Georgescu-Gorjan, prezentă entuziasmată printre admiratorii operei lui Brâncuși care-l înconjurau. La ridicarea Ansamblului de Monumente de la Târgu-Jiu, în 1938, ca șef al Atelierelor Centrale Petroșani, specializate în utilaj minier, ridicase Colona nesfârșită, din fontă alămită. Integrându-se ceretătorilor pasionați, dintre care unii nu fusese să niciodată la Târgu-Jiu (sau poate doar odată), la Colocviul anterior din 1967 el explică tuturor detaliile tehnice ale Ansamblului, așa după cum le studiaște și în cunoștea atât de bine: În rând cu toți celorlați, am primit și eu de la prețiosul expert destule lămuriri.

Peste ani, în cadrul editurii Meridiane unde întocmeam o serie de cărți și albume de artă, aveam să o cunosc și pe fiica lui cea mare, Sorana, anglistă remarcabilă la editura Academiei și colaboratoare asiduă a instituției la care lucram eu. Ne-am apropiat însă mai ales prin integrarea ei familiei de brâncușologi ai Târgu-Jiului, avându-l decan de vîrstă pe Barbu Brezianu. S-a implicat atunci luptă dusă împotriva demontării Coloanei și a înlocuirii ei cu o copie fără valoare. Era totodată o luptă pentru păstrarea nealterată a memoriei părintelui ei.

A fost inconjurată cu respect și dragoste nu numai ca fiică a inginerului atât de angajat construcției celei mai importante opere brâncușiene, dar și ca fiind născută în aceeași regiune (Gorjul) și aceeași zodie (peștii) cu Brâncuși.

Și acum, la împlinirea unei date rotunde a vîrstei la care a ajuns este întămpinată cu urări de La Mulți Ani, cu sănătate și frumoase succese!

Nina SĂNCULESCU

Doamnele Gorjului

De când am avut privilegiul să o cunosc pe doamna Sorana, am ramas cu aceeași impresie: asemănarea Domniei Sale cu Aretia Tatarescu. Nu doar – pentru mine, desigur – o frapantă asemănare fizică, ci și una spirituală argumentată de credința în eternitatea unui proiect.

Sigur, doamna Sorana nu a avut nici resursele financiare, nici oportunitatile logistică ale Aretiei Tatarescu, pricina pentru care, material vorbind, nu a ridicat un alt triptic brâncușian la Târgu-Jiu.

Prin tot ceea ce a realizat însă de-a lungul viei sale – articole, eseuri, editarea unor studii apartinătoare tatalui sau –, a ridicat lui Brâncuși precum și alter ego-ului tehnic al acestuia, inginerul Stefan Georgescu-Gorjan, un alt fel de monument, unul interior, de susținut, cu nimic mai prejos decât Coloana Infinita. Unul care vorbeste despre povestea a doi oameni care, întâlnindu-se într-un anume moment al vietii lor, au gândit și realizat împreună la Târgu-Jiu una din minunile lumii.

Acesta este motivul pentru care, în mintea mea cel puțin, doamna Sorana face parte – alături de Catina Sămbăteanu, Alexandrina Magheru, Aristiza Romanescu, Elvira Godeanu, Aretia Tatarescu – nu doar din galeria marilor doamne ale Gorjului, ci din chiar patrimoniul cultural al acestui tinut. Si cum valorile patrimoniale nu au vîrstă, pentru că ele există și crează mereu, dincălci de vremuri și circumstanțe, ma inclin încă odată în fața doamnei Sorana și îi doresc *La mulți ani!*

Ion CEPOI

Prețuire și admirație

Suntem intr-un prag de primavara în care Sorana Georgescu-Gorjan împlineste un număr rotund de ani – vîrstă frumoasă a înțelepciunii –, prilej de a-i fi alături la aniversare.

Sorana este fiica lui Stefan Georgescu-Gorjan, inginerul constructor care a putut spune cu mândrie: „Am lucrat cu Brâncuși” la realizarea proiectului *Coloanei* fară sfârșit de la Târgu-Jiu. Pe Stefan Georgescu-Gorjan l-am cunoscut personal la restaurarea din 1975 a *Coloanei*.

Dupa treerea în nefilini din 1985 a tatălui sau, Soroana i-a publicat opera ramasa în manuscrise, contribuție de seamă la cunoașterea vietii și operei titanului de la Hobita – *Amintiri despre Brâncuși* (1988) și *Templul din Indor* (1996).

De asemenea, Sorana l-a prezentat pe Stefan Georgescu-Gorjan, constructorul *Coloanei Infinite* – un inginer în slujba artei (1996), studiindu-l cu aceeași masură pe Brâncuși, sustinând, din 1991, la simpozionele, coloconile și manifestările științifice dedicate maestrului, comunicari proprii și propunerile de seamă.

Sorana Georgescu-Gorjan a publicat peste treizeci de lucrări de mare importanță, referitoare la *Coloana Infinite*, contribuție științifică de care era nevoie pentru detalii privind cea mai importantă opera de artă din toate timpurile.

La aniversare, îi aducem Soroanei Georgescu-Gorjan deosebita noastră prețuire și admiratie, urari de sănătate și fericire, împlinirea tuturor gândurilor sale de bine, dorindu-i La Multi Ani!

Ion MOCIOI

La ceas aniversar

Doamna Sorana Georgescu-Gorjan, fiica autorului tehnic al *Coloanei Infinite*, duce mai departe cu onoare numele ilustru al familiei Gorjan, în sfera brâncușologiei, acest domeniu privilegiat al istoriei și criticii de artă.

Vrednică dinastie a gorjenilor – pentru a parafraza sintagma fericită a regatului Barbu Brezianu – a jucat un rol important în viața lui Brâncuși. Atras de „propozeala” pe care o promitea orasul, el se întâlnăște la Craiova cu conudențeanul său Ion Georgescu-Gorjan (născut la Godinești, în 1869). În 1902 artistul va realiza și bustul acestuia, afiat astăzi la Muzeul Național de Artă din București, în Sala „Brâncuși”.

Mai târziu, în 1937, Brâncuși va colabora fructuos la realizarea *Coloanei Infinite* cu fiul prietenului său, inginerul Stefan Georgescu-Gorjan, care va rămâne fascinat de opera părintelui sculpturii moderne până la sfârșitul vietii sale, semnând numeroase articole de exegeză brâncușiană (legate în special de *Coloana Infinite* și de *Templul din Indor*), dădind că este altă în aceeași măsură de inginerie și de cultură.

Născută la Petroșani, Sorana Georgescu-Gorjan a crescut în cultul marelui sculptor Constantin Brâncuși. A venit, odată cu părinții săi în București în 1941. În 1962 a absolvit (ca șefă de promoție pe țară) Facultatea de Filologie din București. Între 1965 și 1996 a lucrat în cadrul editurii, desfășurând o activitate laborioasă, realizând numeroase traduceri și redactând cărți și publicații periodice.

A scris numeroase articole ce au îmbogățit cunoașterea operei brâncușiene, în volume colective, reviste de cultură sau cotidiene. A prezentat comunicări la coloconii naționale și internaționale, interviuri în presă și televiziune, cel mai adesea privind diverse aspecte legate de *Coloana Infinite*. A luptat eficient pentru păstrarea integrității *Coloanei* și împotriva ideii de clonare a monumentului.

Ca șef al Centrului de Cultură și Artă „Constantin Brâncuși” am avut o relație de strânsă colaborare cu doamna Sorana Georgescu-Gorjan și am fost impresionat de modul în care a știut mereu să impletească profesionalismul cu bunăvoiința. Domnia sa a participat la numeroase manifestări ale „Centrului Brâncuși”, imbusnățându-le cu sugestii sale și înnobându-le cu prezența sa activă. A condus sedințele de comunicări științifice din cadrul Simpozionelor cu participare internațională „Brâncușiana” din 2006 și 2007. Din anul 2005 este membru al colectivului redacțional al revistei „Brâncuși” serie nouă. Experiența și relațiile sale internaționale ne-au fost de ajutor în mai multe situații.

Personal îi sunt recunoscător pentru faptul că a avut bunăvoiința să citească manuscrisele cărților mele și să aducă mai multe corecturi privind sursele citate.

Generoasă și nobilă, ca orice spirit superior, Sorana Georgescu-Gorjan simte imediat calitatea și o sprină fără rezerve. Exactitatea, respectul față de adevar și bunătatea sunt trăsăturile sale de caracter dominante. Toate acestea, împreună cu realizările sale deosebit de importante în aprofundarea cunoașterii operei brâncușiene, ne obligă să facem o reverentă în fața „doamnei brâncușologiei românești”.

Sorin Lory BULIGA

Polemika · după Brâncuși

„Astăzi, doamna Sorana Gorjan are privilegiul și reputația incontestabilă de „ochi de veghe” asupra biografiei artistice românești și pariziene – și a operei brâncușiene, în cifre, date, comentarii, apărute în timpul vieții sculptorului și pe parcursul a peste cinci decenii de la moartea lui. „În primul rând, am citit tot ce scria tata. Am fost la conferințele lui despre Brâncuși, pe care a început să le susțină din 1964. Până atunci, Brâncuși fusese etichetat, de către regimul comunist, „sculptor decadent”, continuă doamna Gorjan. Nu-i scapă niciodată referitor la anul apariției unui studiu dedicat artistului și apărut la noi sau în lume. În unele a depistat erori grave, pe care le-a comunicat autorilor. Lista este lungă, dar la un moment aniversar nu e loc decât pentru lumină și iubire. Cert este că se asează la masa de lucru nu cu intenția de a „vâna” greșeli sau inadvertențe, ci cu o imensă bucurie și placere de a călători, cu mintea și cu sufletul, prin universul complex al celui care a fost considerat „părintele sculpturii moderne”.“ (Veronica MARINESCU)

„Aș spune, fără nicio exagerare, că am crescut în cultul lui Brâncuși.”

Confesiuni la o aniversare

Intr demult în memoria culturală universală, Brâncuși a reușit să-și câștige dreptul la o actualitate perpetuă, rămânând „printre lucrurile esențiale”. Gloria duratei a venit firesc, așa cum s-a născut întreaga sa operă. Fără orgoliu, ci izvorând din „religia frumosului”, din „necesitatea absolută a evoluției” lucrurilor, a gândului profund și a emoției în fața a tot ceea ce este simplu și înnobilat de spiritul naturii.

Mile și zecile de mii de pagini consacrate operei și vieții sale sporesc an de an. Timpul altor și altor generații de exegeti din întreaga lume se întâlnescă cu timpul unic al sculptorului de la Hobita, pentru care „Lucrul cel mai formidabil este să mergi bine, fiind conștient de tine însuți și de drum”. Poate și de aceea drumul operei lui Constantin Brâncuși – de la nașterea căruia s-au împlinit, pe 19 februarie, 133 de ani – nu are hotare. Cea mai recentă licitație de artă, organizată de Christie's la Grand Palais – (Paris), îi mai aducea un triumf: lucrarea sa în lemn, „Madame L.R.” (estimată între 15 și 20 milioane de euro), provenind din colecția „Yves Saint Laurent & Pierre Berge”, a fost adjudecat la 29,185 milioane de euro. Cu gândul la Brâncuși, care afirma într-unul din aforismele sale: „Lucrurile de artă sunt oglinzi în care fiecare vede ceea ce îi seamănă”, am revăzut impresionanta arhivă și biblioteca „dinastiei Gorjan”, la aniversarea doamnei Sorana. Pentru aceia care nu au aflat încă, doamna Gorjan, născută în prima zi a lui Mărtisor, a fost și rămâne „ochiul de veghe” apărut, de căteva decenii bune, asupra informației drepte și corecte despre opera brâncușiană.

Undeva, în inima Bucureștilor, într-o casă cu parfum de epocă, Sorana Georgescu-Gorjan, de profesie filolog, fost redactor la publicația în limba engleză ale Editurii Academiei, continuă munca de cercetare și

„reașezare” a documentelor moștenite de la tatăl său, constructorul tehnic al „Coloanei fără Sfârșit”. „Aș spune, fără nicio exagerare, că am crescut în cultul lui Brâncuși. Bunicul meu, Ion Georgescu-Gorjan, i-a fost prieten apropiat, iar tata, Ștefan Georgescu-Gorjan, i-a stat alături în realizarea „Coloanei”. De către oră revăd, o simt ca o legătură între lumea noastră și cea de dincolo”, se confesează. De fapt, la doi ani după săvârșirea din viață a tatălui, la 11 septembrie 1987, și-a dat seama că are o datorie de împlinit: „aceea de

a opri pierderea „urmei” pe care cel ce se „aruncase spre infinit” o lăsase în lumea fenomenală”. De aici a început totul. Astăzi, doamna Sorana Gorjan are privilegiul și reputația incontestabilă de „ochi de veghe” asupra biografiei artistice-românești și pariziene – și a operei brâncușiene, în cifre, date, comentarii, apărute în timpul vieții sculptorului și pe parcursul a peste cinci decenii de la moartea lui. „În primul rând, am citit tot ce scria tata. Am fost la conferințele lui despre Brâncuși, pe care a început să le susțină din

1964. Până atunci, Brâncuși fusese etichetat, de către regimul comunist, „sculptor decadent”, continuă doamna Gorjan. Nu-i scapă niciodată referitor la anul apariției unui studiu dedicat artistului și apărut la noi sau în lume. În unele a depistat erori grave, pe care le-a comunicat autorilor. Lista este lungă, dar la un moment aniversar nu e loc decât pentru lumină și iubire. Cert este că se asează la masa de lucru nu cu intenția de a „vâna” greșeli sau inadvertențe, ci cu o imensă bucurie și placere de a călători, cu mintea și cu sufletul, prin universul complex al celui care a fost considerat „părintele sculpturii moderne”. Am putea spune că și-a împlinit misiunea, deși mai are atâtea de scris...

După un interviu de câteva ore, m-am retras cu sentimentul că stau în preajma unei lumini binefăcătoare. La plecare, am îmbrățișat-o și i-am spus că o iubesc. Cum să nu iubești în doamna Gorjan gândul cel bun și pasiunea dăruire nouă, tuturor, cărora ne aparține Brâncuși? Cum să nu prețuiești timpul pe care la petrecut în arhive, printre cărți fără să aștepte recompense și elogii? Arătă-mi pe cineva care îi seamănă!

Pentru mine, este unică. Dar, culmea este că mulți dintre noi o văd la fel.

Și fiindcă doamna Gorjan nu are vîrstă, cred că ar fi potrivit să-i acordăm încrederea și recunoașterea noastră totală, la fiecare aniversare (îmi permit să nu incalc convenția discreției atunci când vine vorba de vîrstă unei doamne). Și să-i dorim să continue, chiar și în condițiile în care, astăzi, mai mult ca oricând, „loți vor să ajungă în vîrful piramidei”.

Parafrazându-l pe Brâncuși, cred că pentru doamna Gorjan, morală este religia devotamentului și a nobilței.

Veronica MARINESCU

În slujba gândului nemuritor

Numele inginerului Ștefan Georgescu-Gorjan îmi era cunoscut încă din prima tinerețe, fiind purtat de autorul excelentelor volume *Principii de electrotehnică sau Minunata poveste a electronului* (Ed. Cartea Românească, București, 1940), recomandate de noi de-a lungul anilor tinerilor invățăței din domeniul electric. Cel de al doilea volum amintit se încheia cu cuvintele: „Cu drept cuvânt, putem spune că a opta minune a lumii, sau, mai bine, prima, este fărâma de flacără divină, care le-a săvârșit pe toate celelalte – este gândul nemuritor...”

Abia mai apoi, prin 1966, într-o neînțuită conferință despre Constantin Brâncuși susținută la Timișoara de Petru Comarnescu, an reîntănit numele Gorjan. Apartinea acelaiași emerit inginer și profesor Ștefan Georgescu, dar de data aceasta în ipostaza de inspirator al concepției tehnice care a făcut posibilă realizarea în România a unei noi „minuni a Lumii” – celebră și nemuritoarea capodoperă brâncușiană care este Colona.

In sfârșit, am regăsit numele și peste un alt deceniu, apartinând Doamnei Sorana Georgescu, atâtătă colaboratoare – ca redactor la Editura Academiei – a Maestrului Barbu Brezianu la redactarea exceptionalei lucrării *Brâncuși în România*. Mă întrebam atunci dacă persoana este din familia constructorului Colonei, pentru a afla mai apoi că este chiar fiica acestuia.

Am avut bucuria și onoarea să o cunoștin personal pe Doamna profesoră Sorana cu prilejul primei mele participări la manifestarea „Brâncușiană” de la Târgu-Jiu (în 1992, cred), după care ne-am revăzut anual, cu același minutat prieten. Așa am putut afia „istoria” impresionantă și parțială predestinată a strănei legături dintre familia Ciobanu-Gorjan din Godinești Gorjului și destinul Marelui Brâncuși, cel din Hobita învecinată.

Însăși „iesirea” miraculoasă a lui Brâncuși din lumea ancestrală, dar atât de săracă, a Jiuului de Sus, a fost vegheată și susținută de Ion Ciobanu, tatăl inginerului Ștefan, ajuns (prin 1893) prim-vânzător la un cunoscut magazin din Craiova. Mai mare decât fratele său Gheorghe cu opt ani și decât Costache Brâncuși cu șapte, Ion Ciobanu (devenit la majorat Georgescu-Gorjan, după numele tatălui George și respectiv apelativul colegilor de breslă) îl a pe cei doi tineri neajutorați sub aripa sa ocrotitoare, adăpostindu-i în propria sa locuință.

Prieteniei „de-o viață” cu Ion Georgescu-Gorjan (al cărui bust va fi modelat cu recunoștință și măiestrie de Brâncuși în ghipsul cunoscut) i-să datorat și mirabilă colaborare de mai târziu a lui Brâncuși cu fiul acestuia, prodigiul inginer Ștefan.

Sunt cunoscute dăruiri, insistențe și hotărârea cu care „constructorul” Colona a apărăt de uitare și de inconștiență, vinovata nepăsare, până la sfârșitul său, „singura scul-

ptură a timpurilor moderne care poate fi asemănată cu marile monumente ale Egiptului, Greciei și ale Răsării” (cum o consideră William Tucker). Această devotată și statornică preocupare a fost caracterizată odinioară de venerabil Decan al brâncușiolilor Lumii, Barbu Brezianu, printre-o splendidă metaforă: „Ștefan Georgescu-Gorjan, ca un *paznic de far*, a purtat tot lungul vieții sale grăja Colonei lui Brâncuși, remetând-o pentru ultima dată în 1976...”

După dispariția părintelui său, Doamna Sorana a preluat nu doar o valoroasă componoră documentară, ci și nobila, tenacea străduință de apărare pe mai departe inestimabila Operă brâncușiană de toate strămbătările vremurilor (mai vechi sau mai noi), iar în condițiile halucinante ale perioadei de după ’90, vocea Sa a fost una dintre cele mai insiste și documentate, atât prin intermediul presei culturale cât și al demersurilor personale (inclusiv al audientelor ministeriale).

De cănd ne-am cunoscut, am admirat (eu și familia) minunata calitate umane ale distinselor Doamne Sorana, sensibilitatea și profundul său atușament la cauză „Adevărului Brâncuși”. De aceea, i-am înțeles și împărtășit cu mare bucurie emoția transmisă nouă prin rândurile primele la sfârșitul lui 2007 (îl cerem iertare pentru citarea lor): „... Eu am fost anul acesta în Bulgaria, în Germania și... la Paris. Am reușit să-mi văd visul cu ochii în septembrie. Am stat 6 zile (sponsorizată de rude) în

o reședință-lumină, <<pe urmele lui Brâncuși>>... A fost o mare fericire, să contriele străzile din Montparnasse, să admin Place Dauphine, să văd locurile unde a expus și unde-și doarme somnul de veci... La UNESCO a fost găzduită o expoziție cu fotografii Tatei din 1973 (<<Fața sănătoasă a Colonei>>) și m-am dus și ca să mă asigur că sunt așezate cronologic și că au explicații adecvate. Din păcate invitația menționată <<Ion>> în loc de <<Ştefan>>, catalogul făcut de Muzeul Național de Artă al României era plin de greseli, iar Calendarul evenimentelor UNESCO preciza că Brâncuși a învățat la... Cracovia! Am reușit însă să văd la Arhivele originalele scrisorilor Tatei către artist și am găsit chiar una pe care o credeam pierdută. Le-am primit în fotocopii, așa că suntem multumiti. Prețuiesc un volum cu vorbele autentice ale lui Brâncuși, în trei versiuni. Sper să duc la capăt acest proiect...”

La ceas aniversar al Doamnei Sorana Georgescu-Gorjan, îi adresăm, mai întâi, mulțumirile noastre recunoscătoare pentru pilduitorarea Sa străduință întru conservarea Moștenirii Brâncuși, în țară și în lume; pentru că a continuat și „implinit”, în mod exemplar, chemarea adresată de Destin nobiliei familiilor Ciobanu-Gorjan, aceea de a veghea cu credință și devotament la viața și odihna nemuritorului Brâncuși. Apoi, îi adresăm calde felicitări și dragi urări de sănătate, de noi împliniri dorite.

La mulți ani!

Dumitru DABA

Polemika · după Brâncuși

„În casa din strada Cloșca, m-am jucat mult cu Pufi, spitalul alb pe care și Brâncuși îl îndrăgise în timpul șederii sale la Petroșeni, întrucât îl amintea de fidela sa Polaire. Ca și Polaire, Pufi a sfârșit sub roțile unui camion, iar Tata nu a mai vrut să avem cătei. Tot aici am văzut și o primă sculptură de Brâncuși, frumosul bust din gips al bunicului Ion Georgescu-Gorjan. Realizat de artist la Craiova în 1902, în semn de recunoaștere pentru mai vîrstnicul său prieten și ocrotitor, bustul ajunsese în anii 30 în stăpânirea Tatei. Revăzându-l la Petroșeni, sculptorul apreciașe că „Nu e râu” și și amintise că se bucurase că-i-a „ghicit” privirea. Bustul e foarte asemănător cu o fotografie de epocă a bunicului, cu falnice mustăți în furculită. Vîrful mustătilor din gips sunt însă ciobite, din cauză că fratele mai mic al Tatei, copil fiind, le încercase rezistență. Bustul a fost adus cu noi la București, când familia noastră s-a mutat în capitală în 1941.” (Sorana Georgescu-GORJAN)

„În casa din strada Cloșca, în vara lui 1937 au răsunat ore întregi conversațiile purtate de sculptor cu Tânărul inginer”

Autobiografia mea

In legătură cu momentul nașterii mele în anul 1939, nu pot folosi expresia „Am văzut pentru prima oară soarele”, intrucât am venit pe lume noaptea, la ora 23.45. Era încă 1 martie și ziua mea măciucă. Voicuță, se chinuise mult să-l dăruiască un mărtisor viu soțului ei iubit, Ștefan Georgescu-Gorjan. Dacă m-aș fi născut cu un sfert de oră mai târziu, pe 2 martie, aş fi avut aceeași aniversare, pe stîl nou, ca și Constantin Brâncuși. Împărteam însă aceeași zodie - Pești - și personalitatea sa avea să-mi influențeze destinul.

Casa mea natală se află pe strada Cloșca nr. 2 din Petroșeni, județul Hunedoara. În prezent clădirea a dispărut, prin demolare. Ar fi putut purta o plăcuță memorială, nu pentru că acolo m-am născut eu, ci pentru că în luna august 1937 Constantin Brâncuși locuise acolo, ca oaspețe al inginerului Gorjan, cel care-i oferise soluția tehnică pentru coloana monumentală de la Târgu-Jiu: „Să se incastreze în beton baza unui stâlp solid de oțel, pe care să se tragă, suprapunându-se, ca niște mărgele uriașe goale în interior, elementele spațiale identice ale coloanei. Îmbinarea perfectă a elementelor din fontă la rosturi avea să asigure impresia de continuitate.”

La Paris, Brâncuși cioplise, începând din 1918, o serie de coloane din lemn, pe care le numise „fără sfârșit”, intrucât, spre deosebire de coloanele clasice, cu bază și capitel, acestea erau alcătuite din repetarea pe verticală a unor elemente identice - trunchiuri de piramidă unite prin baza mare -, având semi-elemente la capete, ce lăsuau impresia de nesfârșire. La aceste coloane, se respectă în mare formula plastică a unui element - raportul (1): (2): (4), între latitudinea, lătuța mare și înălțime.

În casa din strada Cloșca, în vara lui 1937 au răsunat ore întregi conversații purtate de sculptor cu Tânărul inginer, discuții referitoare la dimensiunile operei, ce trebuiau să respecte legea „armoniei plastice” impusă de sculptor și să ţină seamă de posibilitățile tehnice ale epocii și de resursele financiare disponibile.

Calculurile schitătoare acolo până noaptea târziu erau verificate apoi la Atelierele Centrale, unde inginerul coordona secțile de proiectare, turnătore și construcții metalice. Artistul a fost pe deplin satisfăcut de soluția găsită - o coloană înălțată de 29,35 metri, cu 15 elemente întregi, un semielement în vîrf și altul la bază pe un mic postament. Stabilirea dimensiunilor unui element - 45 - 90 - 180 cm - l-a permis sculptorului să cionească însuși un model din lemn de tei, pentru turnătore. Trebuie să plece la Paris la 2 septembrie, Brâncuși a lăsat întrreaga răspundere a realizării lucrării la Petroșeni și a montării monumentului la Târgu-Jiu pe seama inginerului Gorjan. Acesta-l a întut în curtea cu mersul lucrului prin scrisori și fotografii. Revenit la Târgu-Jiu în perioada 27 octombrie - 9 noiembrie, sculptorul a asistat la tragerea primelor elemente din fontă pe stâlpul central din otel și a picat din nou la Paris și apoi în India. Ridicare Coloanei să încheie la mijlocul lunii noiembrie. Metalizarea cu alamă se va efectua vară următoare de către o firmă specializată, sub directa supraveghere a artistului.

Imensa răspundere a realizării unei opere

unicat l-a făcut pe Tânărul inginer să-si dedice toate eforturile și tot timpul acestui proiect. Logodnica lui, frumoasa și blândă Voicuța Duma, l-a înțeles și așteptat. Se vor căsători la 24 februarie 1938, de Dragobete... O căsnicie exempliară, la care am avut norocul să fiu martor, ca fiică mai mare.

Dupăchinitorul travaliu al mamei, care a durat nenumărate ore, am apărut sub forma unei făpturi roșii și zbârcite, pe care tata a luat-o în brațe, ascunzându-și dezamagirea și declarând eroic - “Pare inteligență!” Să-du apoi să mă declare la Primărie, cu o listă de 40 de nume, din care nu a ales însă niciunul. Când străbunica mea maternă a aflat că mă va chama Sorana, a exclamat indignată: “Păi astăi nume de vacă sură”.

La 7 decembrie 1940 familia se va mări cu o frumoasă suroră, Ruxandra, mezina care a suferit multă vreme că era percepută doar ca “soara Soranei”. Ca să-si afirme personalitatea, va studia științele exacte și se va căsători în Bulgaria...

În casa din strada Cloșca, m-am jucat mult cu Pufi, spitalul alb pe care și Brâncuși îl îndrăgise în timpul șederii sale la Petroșeni, intrucât îl amintea de fidela sa Polaire. Ca și Polaire, Pufi a sfârșit sub roțile unui camion, iar Tata nu a mai vrut să aibă cătei.

Tot aici am văzut și o primă sculptură de Brâncuși, frumosul bust din gips al bunicului Ion Georgescu-Gorjan. Realizat de artist la Craiova în 1902, în semn de recunoaștere pentru mai vîrstnicul său prieten și ocrotitor, bustul ajunsese în anii 30 în stăpânirea Tatei. Revăzându-l la Petroșeni, sculptorul apreciașe că „Nu e râu” și și amintise că se bucurase că-i-a „ghicit” privirea. Bustul e foarte asemănător cu o fotografie de epocă a bunicului, cu falnice mustăți în furculită. Vîrful mustătilor din gips sunt însă ciobite, din cauză că fratele mai mic al Tatei, copil fiind, le încercase rezistență. Bustul a fost adus cu noi la București, când familia noastră s-a mutat în capitală în 1941. În 1943, Tata a cerut lui Brâncuși autorizația scrisă pentru turnarea bustului în bronz dar nu a primit nici un răspuns la epistolă sa, care e păstrată în arhiva de la Centrul Pompidou.

In București, am locuit cu chirie scurt timp pe strada Vișinilor nr. 2, apoi pe strada Columb nr. 10, iar din 1945 în apartamentul cumpărat

dela Tata, pe strada Vasile Lascăr nr.18. Bustul a stat la loc de cinstă, pe biblioteca de artă a Tatel, până în 1968, când a fost achiziționat de Muzeul de Artă din București. A fost admirat în casa noastră de Sidney Geist în iulie 1964, cu ocazia primei sale vizite în România. Criticul de artă american a polémizat cu Ionel Jianu și Athenea Tacha-Spear în legătură cu datarea corectă a lucrării. Lucrarea figurează în catalogul expoziției Brâncuși de la Muzeul de Artă din 1970, cu mențiunea semnături artistului. De fapt semnătura în creion a fost contribuția mea de prin anii 50. În prezent bustul e expus în sala Brâncuși de la MNAR, fiind cea mai veche lucrare de acolo. Periodic merg să-l vizitez, în amintirea buniciului.

Tata s-a preocupat constant de educația noastră. A angajat o tânără să ne învețe germană, dar, constănd că vorbea doar săvăște, a renunțat. Ne-a înscris apoi la grădinița și la școală primară înființată de Institutul Francez de Inalte Studii din România, unde am assimilat o francesă elegantă și am învățat exprimarea concisă. Pentru orele de recitate de la școală, Tata mia că să citesc versuri de Verlaine - poet pe care-l aprecia, ca și Brâncuși. Pe caleul destinației poezilor, în dreptul cunoscuței “Chanson d’automne” - “Les sanglots longs / Des violons...” - am schițat o înimă străpunsă de o săgeată, spre îndigătarea Tatel, care a transformat desenul într-o cuminte pansenultură. Deoarece la orele de catechism, elevilor ortodocși ni se făceau lecturi din mitologie și mă fascinase legenda lui Tezaur. Tata mia că într-un brate un volum împozant - Mitologia generală Larousse - ilustrat cu reproduse ale capodoperelor de artă legate de miturile popoarelor. Am făcut astfel cunoștință cu povestirile și imaginile despre Leda și Prometeu, pe care, peste ani, le voi vedea întruchipate cu totul altfel de către Brâncuși.

Tata ne-a dus de mici la muzeu și case de colecționari pentru a ne familiariza cu arta. În mică editură tehnică pe care a condus-o între 1941 și 1948 a publicat și frumosă cărti destinate copiilor, de care ne-am bucurat noi, cele dințăi. Tata ne-a sfătuit să cătim și cărtile din bogata bibliotecă de artă și ne-a arătat cu răbdare imaginiile operelor brâncușiene din frumosul Catalog Brummer din 1926, dărut lui de către artist.

La școală franceză aveam profesori din

Franta, iar programa analitică era cea de la Paris. Am luat note foarte bune, fiind promovată direct din clasa a doua întră-patra. Peste ani voi afila că la Craiova și Brâncuși a promovat două clase într-un an... Dintre colegii de școală mi-am amintesc pe Ion Gerota, Ion Varlaam, Ileana Vârtoș, Irinel Bădescu, Doina Caramțulescu, Carmen Dragomirescu.

Datăcă de desființarea școlilor particulare, am trecut la învățământul de stat. A trebit să repeta clasa a patra, fiindcă se introducea limba rusă.

Copilăria mea s-a încheiat practic la 16 februarie 1949, când tata a fost arestat și condamnat la șase ani de închisoare, ca urmare a unui proces masiv. Mama, absolventă de filologie franceză, a intrat muncitoră în fabrică, pentru a nu putea hrăni. Tata a cunoscut universul concentraționar de la Aiud, Poarta Albă și Mărgineni. La Canal, deosebită lui capacitate organizatorică și tehnică l-a ajutat să lucreze și să-si scurteze detinția. Mama a fost liberată în următoarele luni de la Mărgineni. Îmi amintesc de speranța cu care aşteptam gratierile de 1 Mai și 23 August, de micile scrisori în versuri pe care îl trimiteam Tatel și de resimnarea în față așteptărilor dezmăgîsite. Nu voi uita nici vizitele unor deținuți eliberăți, care ne povesteaau despre fascinantele prelegeri ale Tatel, de popularizare a științei, pe care regrețu că le vor pierde...

Tata s-a întors în 1953. Eu nu fusesem acceptată în clasa VIII, din cauza “dosarului”, desigur aveam doar note foarte bune. Am fost admis abia în decembrie, când cursurile începuseră de mult, grație generoasei intervenții a secretarului ministrului învățământului de atunci. Îmi voi aminti de-a pururi nespuse fericele la primirea bunei vesti prin telefon și bucuria cu care am parcurs drumul de acasă până la Școala Centrală - pe atunci “Zoia Kosmodemeianskaia”. Ajunsă în clasă unde colegii se pregăteau de teză, am cerut voie să particip și eu. În luni scrise am făcut cinci conștiinții temele, aşa că am reușit să iau nota maximă.

Am absolvit liceul cu 10 clase, beneficiind de o pregătire serioasă, mulțumită unor profesori admirabili. Diriginta și profesoara mea de engleză a fost dominoarea Mariana Simionescu, devenită ulterior prin căsătoria Raju Tărănu. Am pregătit în plus la engleză cu Nicolas Mishu și Mary Cobb Polihroniade-Lăzărescu, personalități cu o vastă cultură.

La 16 ani am dat examen de admitere la Facultatea de Filologie, secția engleză, reușind a doua, după Lizi Brâncoveanu. Timp de trei ani am studiat cu mare entuziasam, bucurându-mă de fiecare curs și seminar, căci mersul la școală era o adevărată sărbătoare. Activam și în cercurile științifice studențești, eram și responsabilă de grupul UTIC.

Cu atât mai mare mi-a fost uimirea afilând la incepția anului patru că sunt exmatriculată pentru “declarații false”. Pretextul acesta era folosit pentru a elimina din facultate pe cei cu dosare necorespunzătoare. În cazul meu se făcuse confuze intre mica editură tehnică “Gorjan” a Tatel și importanța editură “Cugeleră” a lui Georgescu-Delafras. Au trecut doi ani până

str. Ana Ipătescu nr. 7, Tg.-Jiu / Gorj
tel/fax: 0253/22 883

MIRUA

Sufragerii
Mobilier pentru interier
Dormitoare
Bucătării
Mobilier sisteme
Birouri

TECH SAFETY
Un plus de siguranță...
Producător-Importator Echipamente Protectie Muncii

Str. Vulcan, Nr.1, Tg.-Jiu, Gorj, Romania.
Telefoane suplimentare : 0253/206113 0253/218250

Polemika · după Brâncuși

„Tata s-a preocupat constant de educația noastră. A angajat o tânără să ne învețe germană, dar, constatănd că vorbea doar svâbește, a renunțat. Ne-a înscris apoi la grădiniță și la școală primară din Institutul Francez de Înalte Studii din România, unde am assimilat franceză elegantă și am învățat exprimarea concisă. Pentru orele de recitate de la școală, Tata mi-a dat să citeșc versuri de Verlaine – poet pe care-l aprecia, ca și Brâncuși. Pe caietul destinat poezilor, în dreptul cunoscutelui „Chanson d'automne” – „Les sanglots longs / Des violons...” – am schițat o înimă străpunsă de o săgeată, spre indignarea Tatei, care a transformat desenul într-o cumeante pansenetură. Deoarece la orele de catechism, elevilor ortodocși ni se făceau lecturi din mitologie și mă fascinase legenda lui Tezeu, Tata mi-a pus în brațe un volum impozant – Mitologia generală Larousse – ilustrat cu reproduceri ale capodoperelor de artă legate de miturile popoarelor. Am făcut astfel cunoștință cu povestirile și imaginile despre Leda și Prometeu, pe care, peste ani, le voi vedea întruchipate cu totul altfel de către Brâncuși.” (Șorana Georgescu-GORJAN)

„Copilaria mea s-a încheiat practic la 16 februarie 1949, când tata a fost arestat și condamnat la șase ani de închisoare”

s-a constatat eroarea și am putut să-mi continu studiile. Îi sunt nespus de recunoscătoare regretilorui tovarăș Vlad de la Minister, pentru bu-navoiețea de a mă fi ajutat.

În cei doi ani de pauză, am assimilat singură noțiuni de cehă, pe lângă cunoștințele de italiana, rusă și germană căpătate în școală. Ceha m-a ajutat să mă angajez temporar la IPCMC, la documentare. Având certificat de traducător pentru această limbă, am fost ulterior solicitată de Procuratură să traduc „Procedura penală” cehă. Telefonul primit de la acea instituție mi-a produs inițial spaimă, apoi urșire...

În 1962 am absolvit facultatea de engleză ca șefă de promoție pe țară, fiind repartizată profesor de română în satul Dindești din Maramureș.

Tot mulțumită tovarășului Vlad, am reușit să-mi schimb repartiția și m-am angajat ca traducător-documentarist la Institutul Oncologic București. Contactul cu materialele de ultimă oră din domeniul medicinii, biochimiei, biofizicii, geneticii, mi-au îmbogățit cunoștințele, permitându-mi să devin un redactor competent, în momentul când am transferat în 1965 la Editura Academiei. Am lucrat aici până la pensionarea din 1996, redacând numeroase cărți și reviste în franceză și engleză. Am fost redactorul de carte al dictionarului academic englez-român, beneficiind de o frumosă colaborare cu regreții Leon Levîchi și Andrei Băntăș. După pensionare, m-am ocupat tot eu de ediția a II-a, trebuie să rezolv singură problemele, dată fiind disparația celor doi.

Am avut mari satisfacții ca redactor de carte la ediția engleză din 1976 a lucrării lui Barbu Brezianu, „Brâncuși în România”. Conlucrarea cu Barbu Brezianu a reprezentat un prilej minunat de îmbogățire și profundare a cunoștințelor mele legate de marea sculptor. Am admirat aerbia cu care domnul Brezianu consemna orice informație relevantă despre Brâncuși, ca și adâncă se intlegea pentru arta acestuia.

Cunoșteam toate articolele Tatei, publicate încă din 1964, despre colaborarea cu Brâncuși în ridicarea Colonei de la Târgu-Jiu. Eram la curent și cu corespondența lui cu exegeti din întreaga lume, care-i așteptau lucrarea de sinteză. Cu atât mai mult m-a indurera esecul său în a-și publica volumul Am lucrat cu Brâncuși, depus încă din 1977 la „Scrisul românesc” și devenit operă postumă.

Tata a trecut la cele venice la 5 martie 1985. O lăsa în grija mea cu Mama, pe care o adorase, și care, după dispariția Tatei, a suferit și s-a consumat ca o lumânare. Sora mea, Ruxanda, se căsătorise în 1964, locuia în Bulgaria și nu mă putea ajuta.

Mi-a revenit răspunderea implementării visului Tatei – publicarea cărții. Am contactat editura craioveană și mi-am oferit serviciile de redactor, dar abia în 1988 a putut apărea o primă parte a cărții – Amintiri despre Brâncuși. Partea a doua, Tempul din Indor, a văzut lumina tiparului la Editura Eminescu, în 1996. Textul integral al cărții Am lucrat cu Brâncuși a apărut în 2004 la Editura Universală, având ca supliment și corespondentă Geist-Gorjan. Îngrijirea editiei, notele și traducerea corespondentei îmi aparțin.

Pentru a putea duce la bun sfârșit sarcina pe care mi-o asumasem, am studiat cu mare atenție toate materialele din arhiva Tatei – articolele sale publicate sau inedite, dosarele de corespondență, fototeca, cărțile de artă. Am citit tot ce aveam în casă legat de Colona sau Brâncuși, am continuat corespondența cu Sidney Geist și Marielle Tabart, am purtat îndelung discuții cu minutul domn Brezianu, care mi-a împriuimat spre studiu prețioase volume. Am fost

astfel în măsură să iau poziție, în presă și în fața autorităților, în problemele legate de dezasamblarea sau clonarea Colonei. Încă din 1991, am dat replici celor care denigrău lucrarea și am apărat memoria realizatorilor ei.

Incepând cu anul 1992, am publicat peste 100 de articole în diverse publicații și am prezentat comunicări la manifestările legate de Brâncuși. Am încrezut tiparului și căteva cărți: *The wonderful story of the Endless Column* (1995), *Istoria Coloanei Infinite* (2001), *Urcând Coloana Infinite* (2001), *Ştefan Georgescu-Gorjan, constructorul Coloanei infinite, un inginer în slujba artei* (2002). Am tradus din engleză și franceză materiale legate de sculptor.

Ori de câte ori am fost solicitată, am dat interviuri în presă, la radio și televiziune. Am realizat comentarii pentru filmul video „Coloana sau lectia despre infinit”. Am oferit posibilitatea popularizării „filmului” construirii Coloanei, autorizând expunerea temporară a fotografilor din 1937 la Muzeul de Artă din Philadelphia (1995), în București la Muzeul Național de Artă al României (1999), la Galeria Kalinderu (2001), la Primăria Sectorului 2 (2005), la Muzeul National Cotroceni (2006) și la Paris, la Sala UNESCO (2007).

Imaginiile sunt expuse permanent la Muzeul Național al Tehnicii „Prof. Ing. Dimitrie Leonida”, iar Muzeul Universității „Politehnica” are un stand special închinat inginerului Gorjan, cu expoziție donate de familie.

Am fost bucuroasă să assist în august 1994 la montarea unei plăci de marmură în amintirea inginerului-suf, Ștefan Georgescu-Gorjan, în incinta fostelor Ateliere Centrale Petrosani. Am bucurat și mai mult în 2001 când s-a renunțat la ideea clonării lucrării. Spră bucuria mea, în mai 2007 Municipiul Târgu-Jiu a acordat Tatei post-mortem titlu de cetățean de onoare.

Am fost fericită când am asistat la resfințirea Coloanei, în decembrie 2000, văzând-o din nou la locul ei. Studiu istoric pentru fundamentarea restaurării, alcătuit de mine pe baza materialelor din arhivă, a apărut în 2007 în volumul publicat de Fondul Mondial al Monumentelor.

Interesul pentru monument se păstrează în lume, fapt dovedit de întrebările primite constante pe adresa site-ului realizat de fiul meu, inginerul Mihai-Andrei Petrișor: <http://endlesscolumn.net>.

În prezent aștept apariția unui volum triling, închinat cugetărilor brâncușiene, rodul ultimilor ani de cercetări pe această temă.

Sorana Georgescu-GORJAN

Soranei, Mulți ani !

După redeschiderea Atelierului din fața Centrului Pompidou în 1997 și publicarea catalogului colecției pe care Muzeul național de artă modernă din Paris o dejenea în acel moment prin testamentul lăsat de artist statului francez în 1956, o serie de mici publicații „Les Carnets de l'Atelier Brâncuși” a fost acceptată. Ideea acestei colecții era de a prezenta partea „nevăzută” a moștenirii lăsate de sculptor român și anume opera fotografică de care sculptorul a fost pasionat și din care a făcut un al doilea mod de a-și exprima concepția despre instalării, despre raportul între sculptură și locul în care ea este amplasată, despre felul în care opera sa ar fi trebuit privită.

altfel, numai oamenilor generoși. Am găsit în Sorana o colabatoare de pret, căreia îi rămân îndatorată. Și nu sunt singura care gândește acest lucru. Toti cei cu care am vorbit de această arhivă, mi-au confirmat primirea călduroasă pe care le-a pregătit Sorana, atenția și generozitatea cu care a deschis orice filă din prețiosul-î-tezaur.

E nedrept să vorbesc de Sorana numai ca „păstrătoare” a acestui fond, pentru că, fiind ea însăși o cercetătoare pasionată, s-a transformat într-o apărătoare indigjită a adevarului istoric privind Colona fără sfârșit de la Târgu-Jiu, riscând injurii și amenințările impostașilor care și-au permis «să brodeze» multe povești în jurul acestui monument. La

Primul carnet din această serie a fost dedicat Coloanei fără sfârșit, pentru care am solicitat contribuția regrețului Sidney Geist. Mi-am propus să investești arhivele ridicării Coloanei de la Târgu-Jiu considerând că era de datoria mea ca româncă să fac această cercetare și, de ce să nu o recunosc, am simțit nevoie personală de a lua contact cu documentele originale privind ridicarea ei la Târgu-Jiu. Știm că fizica inginerului Ștefan Georgescu-Gorjan era păstrată în cimitirul acestei arhive. M-am adresat ei asigurând-o de toată corectitudinea acestei întreprinderi. Desigur, au fost precauții pe care fiecare cercetător cinstiț le ia, dar nu mă așteptam să fiu primită cu brațele deschise și cu căldura sufletească caracteristică, de

apărat prin conferințe și articole, prin cărți și prin publicarea integrală a acestui fond. Un spirit mai egoist, ar fi păstrat închisă această sursă fundamentală în cunoașterea devenirii monumentului de la Târgu-Jiu.

Generozitate și deschidere către lume, competență și atracție în cercetarea operei lui Brâncuși - sunt numai căteva trăsături ale Soranei, la care aş adăuga extrema sensibilitate și delicatețe în relațiile omenești, moștenite și acestea dintr-o educație aleasă și dintr-un parcurs de viață exemplar.

La buchetul anilor rotunzi pe care Sorana îi împlinesc, adaug și eu o floare și un gând bun prietenesc.

Doina LEMNY

LITOMARKET

Piață agro-alimentară (lângă INTEREX)

PREȚURI
FĂRĂ
CONCURENTĂ !

Polemika · după Brâncuși

„În 1978, când citem fascinată carteau lui Barbu Brezianu Brâncuși în România, redactată de doamna Gorjan, nu-mi imaginam că peste ani, în 1996 îi voi cunoaște pe amândoi, apropiere mijlocită cu spiritul lui Brâncuși, pentru păstrarea integrității operei și a memoriei lui. Atunci am cunoscut pentru a doua oară pe doamna Gorjan! O fire sensibilă, de artist, aparent fragilă, însă în realitate puternică, hotărâtă, sculptată în piatră! Numai oamenii aleși, printre care se numă și doamna Gorjan, pot deveni model de sacrificiu și devotament, de renunțare la propria persoană pentru cauza nobilă a menținerii viei a memoriei tatălui ei, ilustrul ing. Ștefan Georgescu-Gorjan, a bunicului Ion Georgescu-Gorjan, precum și a părintelui spiritual, Constantin Brâncuși. Casa în care locuiește este un muzeu memorial dedicat celor doi părinți. O viață de muncă cu abnegare și devotament, dărurăt semenilor prin lucrările elaborate; peste 60 de cărți redactate și mai multe cărți de autor (*The Wonderful Story of the Endless Column, 1995, Istoria Coloanei Infinite, 2001, Urcând Coloana Infinite, 2001*); cărțile postume aparținând iubitului ei tată, Șt. Georgescu-Gorjan, *Templul din Indor, 1996 și Am lucrat cu Brâncuși, 2004*.“ (Doina FRUMUȘELU)

„O fire sensibilă, de artist, aparent fragilă, însă în realitate puternică, hotărâtă, sculptată în piatră!“

Am cunoscut-o înainte să o cunosc...

Ințotdeauna mi-a fost greu să scriu despre oamenii apropiati care de-a lungul timpului mi-au marcat parcursul vietii. De ce? Pentru că niciodată nu am fost mulțumită de expresia dată sentimentelor măle, mult mai profunde și mai nuantate.

Acum, în ceas aniversar, încerc să sintetizez într-o pagină omagială, multitudinea de date, documente și informații pe care le am despre doamna Gorjan, un om atât de apropiat sufletului meu. Mai întâi am cunoscut-o prin intermediul dicționarului englez-român și apoi, prin cărțile traduse și redactate în calitate de redactor, coordonator și șef de redacție la Editura Academiei. Peste ani, când am publicat și eu în această editură de elită, am regăsit-o vie în memoria colectivului redacțional în care lucrase.

În 1978, când citem fascinată carteau lui Barbu Brezianu Brâncuși în România, redactată de doamna Gorjan, nu-mi imaginam că peste ani, în 1996 îi voi cunoaște pe amândoi, apropiere mijlocită cu spiritul lui Brâncuși, pentru păstrarea integrității operei și a memoriei lui. Atunci am cunoscut pentru a doua oară pe doamna Gorjan! O fire sensibilă, de artist, aparent fragilă, însă în realitate puternică, hotărâtă, sculptată în piatră! Numai oamenii aleși, printre care se numă și doamna Gorjan, pot deveni model de sacrificiu și devotament, de renunțare la propria persoană pentru cauza nobilă a menținerii viei a memoriei tatălui ei, ilustrul ing. Ștefan Georgescu-Gorjan, a bunicului Ion Georgescu-Gorjan, precum și a părintelui spiritual, Constantin Brâncuși. Casa în care locuiește este un muzeu memorial dedicat celor doi părinți.

O viață de muncă cu abnegare și devotament, dărurăt semenilor prin lucrările elaborate: peste 100 de articole publicate în reviste de cultură, volume colective, cotidiene din țară și străinătate; peste 60 de cărți redactate și mai multe cărți de autor (*The Wonderful Story of the Endless Column, 1995, Istoria Coloanei Infinite, 2001, Urcând Coloana Infinite, 2001*); cărțile postume aparținând iubitului ei tată, Șt. Georgescu-Gorjan, *Templul din Indor, 1996 și Am lucrat cu Brâncuși, 2004*. De asemenea, s-a ocupat de valorificarea arhivei Gorjan prin publicarea de documente și organizarea de expoziții.

Preocupările doamnei Gorjan nu s-au opriți aici, căci spiritul ei enciclopedic nu are granițe, permanent având contribuții valoroase în istoria artei și a literaturii, lingvistică,

filosofie, istorie, indianistica, etnologie etc. Activitatea publicistică și civică a doamnei Gorjan a fost recunoscută prin numeroase diplome de onoare, premii, medalii, nominalizări în dicționare bibliografice din țară și străinătate.

Sărbătorirea zilei de naștere este omagiată de toți cei care o cunoaștem pe doamna Gorjan și o prețuim ca pe un bun național, iar eu mă simt onorată de invitația domnului Vasile Vasilescu de o scrie câteva rânduri în acest volum aniversar.

Draga mea prietenă și mentoră, fie ca ziua de astăzi să reprezinte un nou început, o nouă primăvară în viață și în activitate!

Doina FRUMUȘELU

O istorie fabuloasă

Am cunoscut în tinerete trei ilustri prieteni ai sculptorului Constantin Brâncuși, care mi-au înăruit soarta: la Craiova, în vara anului 1967 pe Petre Pandrea și V.G. Paleolog și în februarie 1976 pe inginerul Ștefan Georgescu-Gorjan la Centenarul Brâncuși, devenind astfel, eu insuși brâncușolog, iată, pentru toată viața. Cu Stefan Georgescu-Gorjan posed mai multe documente de istorie literară: o carte postală ilustrată, câteva autografe și mai multe fotografii în care suntem impriunăta.

L-am reîntâlnit apoi în 15-18 septembrie 1976, la București, la un simpozion internațional, unde am lansat volumul *Omagiul Brâncuși* editat în acel an de revista Tribuna.

Pe fiica faimosului constructor al Coloanei fără sfârsit, Dna Soroana Georgescu-Gorjan, am cunoscut-o târziu, prin 1991, când a început să fie invitată și dansă la Simpozioanele naționale și internaționale Brâncuși de la Târgu-Jiu sau București sau, deosemenea, am întâlnit-o în anul 1995 cu ocazia lansării volumului său de debut *The Wonderful Story of the Endless Column*.

Clanul Georgescu-Gorjan reprezintă, pentru istoricii de artă și brâncușologi, cătă și pentru gorjeni un mit spiritual, dinastic. Bunicul Soranei, Ion Georgescu, prieten bun cu Brâncuși, a fost portretizat de sculptor, în tineretea sa, tată Stefan Georgescu-Gorjan a devenit legendarul inginer constructor al Colonei infinite, iar fiica sa, Soroana, a ajuns un intelectual de elită, traducător-documentarist și redactor de carte și de reviste românesti pentru strainitate. Ea a continuat pasiunea și fervoarea tatălui pentru cultul genialului sculptor, publicându-i toate manuscrisele și documentele din arhiva personală, integrându-se cu performanța printre brâncușologi.

Nu numai în anumite momente de cumpăna ale vîstii a simtir Sorana Georgescu-Gorjan ocrotirea și protecția tatălui, ci și în posteritate, pana astăzi chiar. Numindu-mă „harnicul brâncușolog“ într-un cunoscut mensuel gorjan, Dna Soroana mi-a adus un elogiu cel puțin străinul... Daca „Aforismele și textele lui Brâncuși“, cartea noastră album a ajuns la editia a VI-a, fiind mereu rezavată și adaugită, este și pentru ca am percep gândurile scrise de... Brâncuși, nu doar ca pe niste documente ariile, demne de a atrage atenția evențualilor cercetători sau tineri doctoranzi, ramânând cunoscute numai specialistilor, ci am incercat să pun în valoare latura lor beletristică. Aforismele trebuie înțelese ca fiind un gen literar aparte sau o adevarată filosofie a culturii, cum sustine Pandrea și Paleolog. Aşa își doreea și sculptorul sa fie recopitate, mai ales ca el însuși îl se impăttină în două: *Despre artă și Despre viață*.

Doamna Soroana Georgescu-Gorjan a dus și departe istoria fabuloasă a acestei familii de intelectuali gorjeni, aureolata de genul lui Brâncuși.

Toata Arhiva ramasa de la tatăl sau, publicata în timp de Dna Soroana Georgescu-Gorjan, este indubitabil de o importanță definitoare pentru cunoașterea capodoperei de la Târgu-Jiu.

La Multi Ani, Doamna Georgescu-Gorjan...

Mândră de obârșia sa gorjeană

Cu doamna Sorana Georgescu-Gorjan am fost, vreme de câțiva ani, de aceeași parte a baricadei, în lupta cu adevarat crâncenă, dusă pentru repunerea pe verticală a capodoperei lui Brâncuși, dar și a tatălui Domniei Sale – inginerul Ștefan Georgescu-Gorjan, constructorul Coloanei fără sfârșit. O Doamnă în adevaratul sens al cuvântului, emanând modestie, bună creștere, delicatețe, sinceritate, onestitate. Uneori, privirea frumoșilor ochi albaștri, ascunsă îndărâtul ochelor, cu multe dioptrii cu minus, putea lăsa impresia unei fir timide, chiar fragile... Nimic mai fals! Atunci când erau aduse în discuție opera lui Brâncuși sau preocupările tatălui său, proepințul de ocazie rămânea surprins de transfigurarea produsă: aceeași ochi aruncau acum spre adversar pumnale subțiri și ascuțite, însoțind argumentele replicii sale acide.

Filog de formăție și de ocupație, excelent traducător în și din engleză, doamna Sorana Georgescu-Gorjan și-a canalizat cu obstinație preocupările din ultimele două decenii înspre cercetarea aprofundată, exhaustivă asupra moștenirii brâncușenești de la Târgu-Jiu. Demersul să continuă astfel preocupările tatălui, Ștefan Georgescu-Gorjan, exceptiunal părinte al substanței materiale a Coloanei.

Seriозitatea documentară, pasiunea și perseverența actului de cercetare, calitatea ideilor și a scrierii materialelor publicate, toate acestea la un loc nu au făcut altceva decât să consolideze în fizice an și cu fizice ocazii locul ocupat de doamna Sorană în elita brâncușologilor români de astăzi.

Autoritățile administrative și cele culturale ale Târgu-Jiului, ca și întreaga comunitate din Țara lui Brâncuși, au avut și au în continuare dese ocazii pentru a-i mulțumi doamnelor Sorană, de fiecare dată când prezenta Domnul Sale în capitala Gorjului, aproape întotdeauna însoțită de prietenii celebri, a fost de natură să „dreadă busuiocul“, salvând de la un eșec sigur către-o „acțiune“ dedicată celebrului sculptor și organizată cam de măntuială, astăzi mai ales de când Nicolae Diaconu a plecat să-l întâlnescă în ceruri pe magul de la Hobita.

Uneori (rare de tot?) i s-a și mulțumit. De cele mai multe ori însă nu.

Pentru Domnia Sa astăzi nu-ai contact cătușii de puțin. Un singur lucru a contat cu adevarat, anume acela că, la maturitate mai ales, doamna Sorana Georgescu-Gorjan și-a regăsit și și-a asumat cu seninătate obârșia sa gorjeană. Iar pentru un om care își spunea, astăzi și face doamna Sorana de atâtă amar de vreme încoace!

La mulți ani de aniversară, în sănătate și bucurii, Doamnă!

Viorel GÂRBACIU

Constantin ZĂRNESCU

Polemika · după Brâncuși

„Ce am putea spune despre Sorana-Georgescu Gorjan la acest moment aniversar?

A recenzat multe cărți importante despre părțile sculpturii moderne, făcând observații critice legate de datele biografice și bibliografice. Participă la orice eveniment dedicat lui Brâncuși, la care este invitată. A reușit să publice ediția integrală a cărții scrise de tatăl ei, „Am lucrat cu Brâncuși”, care apăruse înainte de 1989, fragmentar. Participă anual la simpozioanele Brâncuși organizate la Târgu-Jiu, susținând comunicări originale (pentru activitatea ei a fost distinsă cu premiul fundației omonime). Tine legătura cu Centrul George Pompidou - Atelierul Brâncuși, pe linia cărților editate aici despre marele nostru sculptor, a căror ediție integrală o deține. Sorana Georgescu-Gorjan a devenit o Pasare măiastră, mesageră artei brâncușiene în lume. A dobândit această dragoste pentru statuara brâncușiană, pe linie genetică, de la bunicul ei Ion (cărula Brâncuși i-a realizat un bust), apoi de la tatăl ei. În acest sens continuă Coloana infinită spirituală, construită de strămoșii ei, intru Brâncuși.” (Lucian GRUIA)

„Sorana Georgescu-Gorjan a devenit o Pasare măiastră, mesageră artei brâncușiene în lume.”

O nesfârșită Coloană vie

Într-o Sorana Georgescu-Gorjan, începutul lumii - la constituit momentul în care a aflat că tatăl ei, Ștefan Georgescu-Gorjan, a fost constructorul monumentalăi Coloanei infinite proiectate de sculptorul Constantin Brâncuși la Târgu-Jiu. De fapt, tatăl ei a creat două Coloane nesfârșite una de 15 module, din care 2 jumătăți pierdute în pământ și în cer; a doua, organică, Sorana, care a adunat în acest an 70 de module și va crește la nesfârșit. Ambele Coloane simbolizează niște scări la cer și în această ascensiune, demersurile lor pot fi suprapuse. Prima Coloană, cu miez de oțel și module de fontă alamite aurii, exprimă recunoștința noastră nesfârșită pentru martirii din primul război mondial, care și-au dat viață apărând defileul Jiuului; a doua, marchează recunoștința noastră față de fizica constructorului Coloanei fără sfârșit, care și-a dedicat viața promovării operelor brâncușiene în lume și a cărților scrise de tatăl ei despre genialul sculptor hobițean.

Sorana Georgescu-Gorjan a devenit o instituție brâncușologică pentru următoarele motive:

- posedă cea mai vastă documentație particulară despre Brâncuși, în lume;
- face corecția cea mai avizată a textelor scrise despre Brâncuși;
- este cea mai autorizată traducătoare în engleză a textelor scrise în limba română despre Constantin Brâncuși;
- scrie interpretări originale despre statuara brâncușiană și a realizat în prima audiție filmul ridicării Coloanei infinite de către tatăl ei și echipa constructorilor acestuia

Ce am putea spune despre Sorana-

Georgescu Gorjan la acest moment aniversar?

A recenzat multe cărți importante despre părțile sculpturii moderne, făcând observații critice legate de datele biografice și bibliografice. Participă la orice eveniment dedicat lui Brâncuși, la care este invitată.

A reușit să publice ediția integrală a cărții scrise de tatăl ei, „Am lucrat cu Brâncuși”, care apăruse înainte de 1989, fragmentar.

Precipă anual la simpozioanele Brâncuși organizate la Târgu-Jiu, susținând comunicări originale (pentru activitatea ei a fost distinsă cu premiul fundației omonime). Tine legătura cu Centrul George Pompidou - Atelierul Brâncuși, pe linia cărților editate aici despre marele nostru sculptor, a căror ediție integrală o deține.

Sorana Georgescu-Gorjan a devenit o Pasare măiastră, mesageră artei brâncușiene în lume. A dobândit această dragoste pentru statuara brâncușiană, pe linie genetică, de la bunicul ei Ion (cărula Brâncuși i-a realizat un bust), apoi de la tatăl ei. În acest sens continuă Coloana infinită spirituală, construită de strămoșii ei, intru Brâncuși. Sunt trei generații de gorjeni, așa cum sunt multiplii de trei toate Coloanele brâncușiene. În numele Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh!

Sorana s-a jucat cu Păsările, Pești, Focile și Testoasele zburătoare. Acum, sunt convins că prin destinul exemplar pe care și-l-a asumat, se simte împlinită. Dacă ar fi să opteze, ar ruga Parcele să-i ofere aceeași soartă. Astăzi, la Aniversare, mă inclin în fața domniei sale în Rugăciune, în templul dedicat memoriei ilustrului său tată.

E mult, e puțin?

Lucian GRUIA

Doamne, ce Doamnă!

O viață dedicată Tatălui și Fiului, lui C. Brâncuși însuși

De o delicatețe rară, în vremurile de astăzi, distinsa Doamnă Sorana Georgescu-Gorjan împlineste 70 de ani. Cel mai mulți dedicătătatălui, constructorul Coloanei infinite a creatorului sculpturii moderne C. Brâncuși. În fapt, un alt gorjean. De talie mondială.

M-am apropiat discret de făptura Doamnei Sorana, delicată și dedicată unei familii legată de prietenia cu consânteanul meu și al lumii - habitanul Constantin Brâncuși. N-o stiam prea bine până prin 2004, deși o mai întâlnisem la manifestările consacrate sculptorului. În acel an, la Simpozionul „Brâncușiana”, organizat în sala Teatrului târgujian „Elvira Godeanu”, trăsesem de mine să particip sufletul și artistul imaginii Vasile Blendea. Veniserăm să mulți, socotărăi din satul cu ministră, cum inspirat se exprimă unul de-al nostru. Ne-am însoțit cu regretul Sile Blendea, imens artist fotograf și scriitor oral și cu Ștefan Stăiculescu, gorjean iubitorul de Brâncuși, tâlmacitorul afișelor lui Brâncuși în limba română și în alte limbi de circulație internațională, carteau lui, „Clopitorul din duh”, ajunsă deja la a doua ediție.

În acel an am călătorit la Hobita lui Brâncuși, apoi la Tismana, de unde am luat niște păstrări argintii și î-am păcălit să vină cu noi la Peștișani. Acasă, soră mea Leli ni-a pregătit și-am cinstit împreună, în Amintire, o cană cu zaibăr.

În alt an, Domna Sorana mi-a permis să-i fiu în preajmă la Godinești, locul de obârșie al bunicului său dinșpre Tată, în căutarea morimentelor strămoșilor. Cu tristețe aveam să afiam că cimitirul fusese strămutat și pe vatră lui se ridicase la început de secol XX o biserică nouă. Domne, ce Doamnă! Cultul eroilor, cultul strămoșilor îl sunt simțăminte sfinte. Cum tot sfinte îl sunt dragostea pentru viață și opera Tatălui - vestitul inginer constructor al Coloanei infinite, ca și iubirea pentru Brâncuși, prietenul din copilarie al bunicului său Ion Georgescu-Gorjan.

Devenită, în timp, o adevărată Encyclopedie Brâncuși, Sorana Georgescu-Gorjan nu și-a neglijat opera. Fiind o minunată tâlmacitoare, nu doar în limba engleză, a lucrărilor apărute la Editura Academiei, ea a trudit mult la cunoașterea lui Brâncuși în lume, întreținând o corespondență asiduă cu marii exegeti ai lui Brâncuși de pe toate meridiane. Din România la Paris, ori în îndepărtata Indie sau Japonie, dar și în Statele Unite ale Americii.

Când o mai fi avut timp de cărțile sale, câtă vreme s-a ocupat de moștenirea lui Brâncuși, a lui Ștefan Georgescu-Gorjan, a lui Barbu Brezianu sau chiar de creațiile unor tineri condeieri cu drag de Brâncuși?

Flacără nestinsă a Coloanei infinite

În anul 2008, la data de 27 octombrie, s-au împlinit 70 de ani de când a fost înălțată în soarele eternității Coloana Infinite la Târgu-Jiu. La data de 1 martie 1939 dădea primul săhăt de sosire în această lume viitoarea scriitoare și împătimită de Constantin Brâncuși, Sorana Georgescu-Gorjan. Cuvațul „săhăt” înseamnă strigăt de viață, regionalism din Gorj, de unde își trage obârșia și Domnia-Sa. Bunicii ei, Ion Georgescu-Gorjan și Stanca, erau din Godinești, localitate destul de apropiată de Hobita lui Brâncuși. O coincidență astral-ferică din Constația Peștelor a dus la zâmbisirea sa. Coloana și Sorana. Sorana și Coloana. Nu la întâmplare părintii săi îau dat acest prenume, deoarece în limba traco-dacă Sorana înseamnă cea însoțită, cea zâmbitoare în perioada anului când este mult soare, adică în luna iunie când este ziua cea mai mare. (conf. Dictionarul Etimologic al dr. Mihai Vineaeanu, ed. 2008.)

Întorcându-ne în timp cu 9 luni de la data de 1 martie 1939, data de naștere Soranei, ajungem la 1 iunie 1938, când, biologic făcând socoteala, a fost procreată Sorana de către tatăl său Ștefan și mama sa Voichița, care pe atunci locuiau în orașul Petroșani.

Inginerul Ștefan Georgescu-Gorjan este constructorul Coloanei infinite și prieten foarte apropiat al sculptorului, omul providențial în viață și activitatea lui Brâncuși. În carteau sa, „Istoria Coloanei infinite”, apărută în anul 2001, la Editura „Destin” din Deva, Sorana Georgescu-Gorjan vorbind despre luniile verii anului 1938 descrie zbânciumul acelor zile când se construia a Opta Minune a lumii, astfel: „20 iunie - 25 iulie, firma Metalizarea execută pulverizarea cu zinc și alamă pe Coloană. Sârma de alamă dintr-un aliaj curat, comandată din Elveția de ing. Gorjan, a dat rezultate care l-au mulțumit pe Brâncuși”.

Nici sufuxul „ana” din cuvintele Coloana și Sorana nu sunt întâmplătoare, gândindu-ne în mod special la părintii Maicii Domnului. Tatăl se cheme loachim iar mama Ana, adică cea nemuritoare și sortită spre slavă veșnică. Păi Sorana și Coloana nu vor fi întru slavă veșnică?

Prin întregă sa activitate, doamna Sorana Georgescu-Gorjan a demonstrat că este printre putinele compozitoare și dirijoare de cuvinte ce în nestinsă flacără Coloanei infinite.. Remarcând numai comentariul său la videofilmul „Constantin Brâncuși sau lectia despre Infinit” și este justificată aprecierea mea.

La mulți ani, doamnă Sorana, care proslăvești Colana prin tot ceea ce făcuști pentru Constantin Brâncuși!

Ion PREDOȘANU

Ștefan STĂICULESCU

Dosare la vedere

Bibliografie selectivă a textelor publicate de Sorana Georgescu-Gorjan în periodice și reviste

Coloana infinită, România liberă (București), XLIX, nr 492, 27 sept. 1991, p. 4; Coloana infinitului, România liberă (București), XLIX, nr 505, 11 oct. 1991, p. 4; Coloana infinită. Întra naștere și nemurire, Academica (București), II, 5, martie 1992, pp. 10-11; Coloana lui Brâncuși din nou în pericol, România liberă (București), LIII, nr 1735, 7 dec. 1995, p. 2; "Doi plus doi fac 22", Brâncuși - Frontieră Clipei (Tg.Jiu), 16 martie 1996, p. 12; În marginea Coloanei Infinitului, Jurnalul literar (București), aprilie 1996, p. 2; Corespondența Ștefan Georgescu-Gorjan, Brâncuși (Tg.Jiu), II, Nr 2, 1996, p. 5; Coloana infinită, Brâncuși (Tg. Jiu), II, nr 3-4, 1996, p. 6; Ștefan Georgescu-Gorjan, un destin de excepție, Brâncuși (Tg. Jiu), II, 3-4, 1996, pp. 2-5; Ștefan Georgescu-Gorjan. Notă bio-bibliografică, în volumul *Templul din Indor* de Ștefan Georgescu-Gorjan, Ed. Eminescu, București, 1996, pp. 125-134; "Proiecte arhitecturale la Brâncuși", în volumul *Templul din Indor* de Ștefan Georgescu-Gorjan, Ed. Eminescu, București, 1996, p. 135-146; Povestea unui bust - Ion Georgescu-Gorjan dr. Brâncuși, Caiete Crítica (București), 1-2, 1997, pp. 76-84; "Întru prietenie, pentru întotdeauna așa cum Brâncuși ne-a învățat să-o cimentăm", Brâncuși (Tg.Jiu), III, nr 2, 1997, p.7; Despre arhiva "Brâncuși" a constructorului Coloanei Infinite, inginerul Ștefan Georgescu-Gorjan, în volumul Brâncuși, acum, colecția Brâncusiana, nr 3, Editura Fundației "Constantin Brâncuși", Târgu-Jiu, 1997, pp. 51-57; Domnului Ministrul loc. Caramitru, în volumul Prima carte albă asupra capodoperei, colecția "Brâncusiana", nr 6, Editura Fundației "Constantin Brâncuși", Târgu-Jiu, 1997, pp. 57-58; Sponsorii Coloanei Infinite, în volumul Pași pe nisipul eternității, colecția "Brâncusiana", nr. 7, Editura Fundației "Constantin Brâncuși", Târgu-Jiu, 1997, pp. 149-158; Corespondența Stelchen - Georgescu-Gorjan, Brâncuși (Târgu-Jiu), III, nr. 1, 1997, p. 7; Jean Arp și "Atelierul Coloanei fără de sfârșit", Brâncuși (Târgu-Jiu), III, nr.3, 1997, p. 11; Atelierul lui Brâncuși în 1997, Brâncuși (Târgu-Jiu), III, nr.4, 1997, p. 3; Un american și un român au fotografat montarea unor coloane infinite, în volumul *Lucrările Congresului al XXII-lea al Academiei Româno-Americană de Știință și Arte*, Universitatea de Stat "Valahia", 26-29 iunie, 1997, vol. 2, p. 181; S.O.S. Coloana infinită, Cotidianul (București), nr 1817, 22 iulie 1997, p. 6; Scrisoare deschisă către forurile culturale ale României, România liberă (București), nr.2227, 24 iulie 1997, p. 20; Scrisoare deschisă către forurile culturale ale României, România literară (București), XXX, nr 30, 30 iulie - 5 august 1997, p. 16; Remember... "Amintiri despre Brâncuși", Cotidianul (București), VIII, nr. 61, 16 martie 1998, p. 8; "Amintiri despre Brâncuși" II , Cotidianul (București), VIII, nr. 62, 17 martie 1998, p. 6; Brâncuși și Coloana infinită, Lumea Magazin (București), nr. 4, 1998, p. 37; Brâncuși și India, Biblioteca Indica (București), nr. 1, ianuarie-martie 1998, pp. 15-18; "Coloana fără sfârșit", Brâncuși (Târgu-Jiu), IV, nr. I, 1998, p. 10; Brâncuși în vizionarea lui Scott Burton, Brâncuși (Târgu-Jiu), IV, nr. 4, 1998, pp. 15-16; "Sponsorii" Coloanei infinite, Mendant (Târgu-Jiu), I, nr I, decembrie 1998; "Tinerete fără de sfârșit" (omagiu lui Barbu Brezianu), Lumea gorjenească (Târgu-Jiu), nr I, iunie 1999, p. 6-7; "Noutăți" despre restaurare, Lumea gorjenească (Târgu-Jiu), nr 2, iulie 1999, p. 6; Ștefan Georgescu-Gorjan, a friend of India, Bibliotheca Indica (București), 4, 1999, pp. 16-20; Brâncuși și India, Brâncuși (Târgu-Jiu), V, nr 1-2, 2000, p. 20; Totul despre Leda, Brâncuși (Târgu-Jiu), V, nr.1-2, 2000, pp. 7-8; Plastică românească încotro. Coloana infinită, Regăsirea (București), februarie 2000, pp. 30-33; Coloana fără sfârșit. Scurt istoric, Construct Design (București), I, nr 4-5, februarie-martie 2000, pp. 26-28; Omagiul lui Brâncuși, Caietul Columna (Târgu-Jiu), V, nr 1, ianuarie - martie 2000, p. 17; Eminescu și Brâncuși, Brâncuși (Târgu-Jiu), V, nr. 3-4, 2000, pp. 20-21; Istorul realizării Coloanei fără sfârșit din Târgu-Jiu, Buletinul Comisiei Monumentelor Iсторие (București), XI, nr 1-4,

2000, pp. 56-88; "Filmul" Coloanei, Lumea gorjenească (Târgu-Jiu), nr I (februarie), 2001, pp. 10-11; Omagiul lui Brâncuși, Lumea gorjenească (Târgu-Jiu), nr I (februarie), 2001, p. 12; Memoria Coloanei infinite, Memoria (București), vol. 34, nr. 1, 2001, pp. 8-12; Cum s-a construit Coloana infinită în 1937-1938, Univers ingineresc (București), XII, nr 14, 16-31 iulie 2001, p. 5; Scrisoare deschisă către domnul prefect de Hunedoara, Aurel Serafineanu, Curierul național (București), 28-29 iulie 2001, p. 6; Scrisoare deschisă către domnul prefect de Hunedoara Aurelian Serafineanu, reproducă în Transilvania Jurnal, joi 26 iulie 2001, p. 6, sub titlu *Următorul autorului concepției tehnice a "Coloanei infinitului" se opune executării unui duplicit*; Flini coronat opus, Revista română (Iași), an VII, nr. 3(25), septembrie 2001, p. 8; Coloana infinită - scurtă istorie, Revista de turnătorie (București), an VII, nr. 3, 2001, pp. 5-6; *The raising of the Endless Column*, Romanian Review (București), LV(CL), nr. 383-384, pp. 44-51; Comment la Colonne sans fin fut erigée en 1937-1938, Revue roumaine, (București), LV(CL), nr. 383-384, pp. 47-51; Recitind să despre Brâncuși, în volumul Recitindu-să pre Brâncuși, Editura VOG, București, 2001, pp. 14-34; Une nouvelle lecture de et sur Brâncuși, în volumul Recitindu-să pre Brâncuși, Editura VOG, București, 2001, pp. 95-116; Re-reading texts by and about Brâncuși, în volumul Recitindu-l pe Brâncuși, Editura VOG, București, 2001, pp. 181-200; Thoughts on the Endless Column, în volumul Brâncuși la apogeu. Noi perspective, Editura Univers encyclopedic, București, 2001, pp. 239-254; Posteritatea Coloanei infinite, în volumul Actualitatea paradigmelor Brâncuși, Fundatia INTERART TRIADE, Timișoara, 2001, pp. 9-19; Epistolar: Sidney Geist - Ștefan Georgescu-Gorjan, Arhipelag (Deva), an V, nr 3-4, 2002, pp. 99-110; Minunate proiecte, Arhipelag (Deva), an V, nr 3-4, 2002, pp. 124-125; Brâncuși - ultimul dac ajuns până la noi, Dacia magazin (București), nr. I, ianuarie 2003, p. 9;

I(5), 2006, pp. 36-37; In memoriam Dragoș Morărescu, Nicolae Diaconu, Radu Ionescu, Vasile Blendea, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an II, nr 1(5), 2006, p. 37; Omagiul - Nina Stănculescu, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an II, nr 1(5), 2006, p. 40; Constantin Brâncuși la Oxis - Paris, versus Constantin Brâncuși la Junimea - Iași, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an II, nr 2(6), 2006, pp. 21-23; Înginerul Ștefan Georgescu-Gorjan și firma Siemens, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an II, nr 2(6), 2006, p. 32; Omagiul la centenar [Expoziție la Primăria sectorului 2], După Brâncuși (Târgu-Jiu), an I, nr I, 2006, p.13; L'Opera al Bianco, După Brâncuși (Târgu-Jiu), an I, nr 2, 2006, pp. 12-14; Brâncuși și Oltenia, După Brâncuși (Târgu-Jiu), an I, nr 3, 2006, p. 5; Brâncuși și Sarmizegetusa susținătorul, Dacia magazin (București), nr 33, iunie 2006, p. 33; Brâncuși și Voronca, Revista Sud-Est (Chișinău), nr 3, 2006; Simpozionul "Actualitatea lui Brâncuși", Brâncuși (Târgu-Jiu), an VII, nr 3(23), 2006, pp. 7-9; Brâncuși, contemporan nostru, Brâncuși (Târgu-Jiu), an VII, nr 3(23), 2006, pp. 30-40; Brâncuși și Voronca, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an II, nr 2(6), 2006, pp. 38-40; Creația brâncușiană - arc peste timp, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an II, nr 2(6), 2006, p. 41; "Brâncuși - o biografie" de Alexandru Buican, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an III, nr 1(10), 2007, pp. 3-6; Brâncuși - fotograf, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an III, nr 1(10), 2007, pp. 17-20; Brâncuși și "Sarmizegetusa susținătorul", Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an III, nr 1(10), 2007, pp. 41-42; Constantin Brâncuși - spirit tutelar al românilor, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an III, nr 3, 2007, pp. 1-2; Brâncuși la Cotroceni, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an III, nr 3(12), 2007, p. 13; "Cuvinte impresurate de cearcănu de reverie", Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an III, nr 3, 2007, p. 29; From dream to reality: construction of the Endless Column, în volumul Brâncuși's Endless Column Ensemble, Târgu Jiu, Romania, World Monuments Fund, Scala Publishers Ltd, London, 2007, pp. 30-41; Et in Paris ego, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an III, nr 4(13), 2007, pp. 8-9; Constantin Brâncuși, spirit tutelar al românilor, Rădăcini (București), an V, nr 9, p. 2; Aşa grăită Brâncuși, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an IV, nr 1(14), 2008, pp. 11-12; In memoriam Barbu Brezianu, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an IV, nr 1(14), 2008, p. 2; Brâncuși și rudele sale, Polemika (Târgu-Jiu), nr 86, 24-30 ian. 2008, p. 16 (supl. După Brâncuși, nr 1); Pe urmele lui Brâncuși la Paris, Polemika (Târgu-Jiu), nr 89, 14-20 februarie 2008, p. 12-13 (supl. După Brâncuși, nr. 3); Aşa grăită Brâncuși. I. Polemika (Târgu-Jiu), nr 90, 21-27 feb. 2008, p. 15 (supl. După Brâncuși, nr. 4); La mulți ani, dragă Nina, Polemika (Târgu-Jiu), nr 92, 6-12 martie 2008, p. 2 (supl. După Brâncuși, nr. 6); Scrisoare deschisă către Centrul de Cultură și Artă "Constantin Brâncuși", Polemika (Târgu-Jiu), nr 93, 13-19 martie 2008, p. 2 (supl. După Brâncuși, nr. 7); Aşa grăită Brâncuși. II. Polemika (Târgu-Jiu), nr 94, 20-26 martie 2008, p. 15 (supl. După Brâncuși, nr. 8); Aşa grăită Brâncuși. III. Polemika (Târgu-Jiu), nr 95, 27 martie - 2 aprilie 2008, p. 15 (supl. După Brâncuși, nr. 9); Aşa grăită Brâncuși. IV. Polemika (Târgu-Jiu), nr 96, 4-10 aprilie 2008, p. 12-13 (supl. După Brâncuși, nr. 10); Aşa grăită Brâncuși. V. Polemika (Târgu-Jiu), nr 97, 11-17 aprilie 2008, p. 10 (supl. După Brâncuși, nr. 11); Aşa grăită Brâncuși. VI. Polemika (Târgu-Jiu), nr 98, 18-24 aprilie 2008, p. 12-13 (supl. După Brâncuși, nr. 12); Aşa grăită Brâncuși. VII. Polemika (Târgu-Jiu), nr 99, 25 aprilie - 8 mai 2008, p. 10 (supl. După Brâncuși, nr. 13); Constantin Brâncuși și avangarda internațională, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an IV, nr. 2 (15), 2008, pp. 12-16; Ansamblul brâncușian la 70 de ani - o sinteză a istoriei neamului, Portal-Măiestra (Târgu-Jiu), an IV, nr. 3 (16), 2008, sus tipar; Constantin Brâncuși și titlurile operelor sale, în "Brâncuși", serie nouă, an VIII, nr. 4 (24), august 2007, pp. 14-22.

Zenovie CÂRLUGEA